



בית המשפט העליון
المحكمة العليا

THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE UZI VOGELMAN

DEPUTY AND ACTING PRESIDENT

القاضي عوزي فوجلמן

النائب والقائم بأعمال الرئيس

השופט עוזי פוגלמן

המשנה וממלא מקום הנשיא

הוראות נוהל ממלא מקום נשיא בית המשפט העליון

מספר הנוהל	הנושא	תפוצה	פורסם ביום	בתוקף מיום
2-24	ביקור רשמי של שופטים במתקני כליאה	כללית	ו' בתשרי התשפ"ה 8.10.2024	א' בטבת התשפ"ה 1.1.2025

כללי

1. סימן ב' בפרק ג' לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 (להלן – הפקודה) מסדיר את סמכויות המבקרים הרשמיים במתקני הכליאה. סעיף 72 לפקודה קובע כי שופטי בתי המשפט הינם מבקרים רשמיים במתקני הכליאה, כאשר לשופט בית המשפט העליון מוקנות סמכויות של מבקר רשמי לגבי כל בית סוהר בישראל, ואילו לשופט בית משפט מחוזי ולשופט בית משפט השלום מוקנות סמכויות של מבקר רשמי לגבי כל בית סוהר שבאזור שיפוטו.
2. בנוסף, חוק כליאתם של לוחמים בלתי חוקיים (תיקון מס' 4 והוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2023 (להלן – חוק הלב"חים) קובע מנגנון של מבקר רשמי, אשר יחול גם על מתקני הכליאה ללוחמים בלתי חוקיים שבאחריות צבא ההגנה לישראל, בשינויים ובהתאמות המחויבים, בדומה למנגנון הקיים בפקודה, ביחס למתקני כליאה המנוהלים על ידי שירות בתי הסוהר בתקופת הוראת השעה. החוק מקנה סמכות מבקר רשמי לשופט של בית המשפט העליון לגבי כל מתקן כליאה ולשופט של בית משפט מחוזי לגבי כל מקום כליאה כאמור שבאזור שיפוטו.



בית המשפט העליון
المحكمة العليا

THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE UZI VOGELMAN

DEPUTY AND ACTING PRESIDENT

القاضي عوزي فوجلמן

النائب والقائم بأعمال الرئيس

השופט עוזי פוגלמן

המשנה וממלא מקום הנשיא

3. הנחיות הנוגעות לחובות המבקר הרשמי שאינו שופט ולתפקידיו, הוסדרו בהנחיה מס' 4.1201 של היועץ המשפטי לממשלה שעניינה "ביקורים במתקני כליאה" (להלן – הנחיית היועץ).
4. בהנחיית היועץ צוין כי בדומה להסדר של מבקרים רשמיים הנוהג בבתי הסוהר, החליטו השר לביטחון הפנים ומפכ"ל המשטרה בשעתם, על פי הצעתו של היועץ המשפטי לממשלה, להנהיג הסדר של מבקרים רשמיים במתקני מעצר שבאחריות משטרת ישראל.

מטרות

5. מטרת נוהל זה היא לקבוע מתכונת עבודה אחידה בכל הקשור לתכנון תוכנית ביקורים רשמיים של שופטים במתקני כליאה ובתאי המתנה בבתי המשפט, לכתיבת דו"חות ולהפצתם וכן לריכוז המידע בנוגע לביצוע הביקורים הרשמיים בהנהלת בתי המשפט.

הגדרות

6. בהוראות נוהל זה:
- "הפקודה" – פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 ;
- "חוק הלב"חים" – חוק כליאתם של לוחמים בלתי חוקיים (תיקון מס' 4 והוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2023 ;
- "מתקן כליאה" – מתקן שבו מוחזקים מי שנתונים במשמורת של שירות בתי הסוהר, משטרת ישראל או צבא הגנה לישראל, בין אם מדובר בבית סוהר, בית מעצר או תא מעצר ;
- "רפרנט" – נציג הלשכה המשפטית בהנהלת בתי המשפט אשר תפקידו לרכז את המידע הנוגע לביקורים ולטפל בהפצת הדו"חות ;



בית המשפט העליון
المحكمة العليا

THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE UZI VOGELMAN

DEPUTY AND ACTING PRESIDENT

القاضي عوزي فوجلמן

النائب والقائم بأعمال الرئيس

השופט עוזי פוגלמן

המשנה וממלא מקום הנשיא

”שופט מבקר רשמי” – שופט בית משפט עליון לגבי כל בית סוהר בישראל,
שופט בית משפט מחוזי ושופט בית משפט השלום לגבי כל בית סוהר שבאזור
שיפוט.
”תאי המתנה” – חדרים בבתי המשפט שבהם שוהים עצורים או אסירים באופן
זמני עד להבאתם בפני שופט.

תחולת הוראות הנוהל

7. הוראות נוהל זה יחולו על ביקורים רשמיים של שופטים במתקני הכליאה וכן
בתאי המתנה בבתי המשפט, בשינויים המחויבים.

תוכנית ביקורים רשמיים במתקני הכליאה

8. לצורך קביעת תוכנית עבודה של ביקורים שגרתיים של שופטים במתקני הכליאה
לאורך כל שנת המשפט, כל מחוז שיפוט יכונן צוות היגוי משותף של שופטים
מבית המשפט המחוזי ומבתי משפט השלום במחוז, אשר יתווה את תכנית
הביקורים הרשמיים השנתית של המחוז לכל שנת משפט, ובכלל זה יקבע את
מתקני הכליאה ותאי ההמתנה שבהם יבוצעו הביקורים ואת השופטים
המשתתפים. התוכנית תכלול גם התייחסות לצורך בקיום ביקורי פתע במהלך
השנה.

9. לבית המשפט העליון תיבנה מדי שנת משפט תוכנית ביקורים ייעודית, בתיאום
עם שירות בתי הסוהר ובהתאם להנחיית נשיא בית המשפט העליון.

ביצוע ביקור רשמי

10. א. הביקורים ייערכו, ככלל, לאחר תיאום מראש עם מנהל מתקן הכליאה. רצוי
לקיים גם ביקורי פתע במהלך השנה.



בית המשפט העליון
المحكمة العليا

THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE UZI VOGELMAN

DEPUTY AND ACTING PRESIDENT

القاضي عوزي فوجلמן

النائب والقائم بأعمال الرئيس

השופט עוזי פוגלמן

המשנה וממלא מקום הנשיא

ב. במסגרת הביקור הרשמי רצוי כי השופט המבקר הרשמי ייתן דעתו להיבטים הבאים, לפי העניין:

- תנאי הכליאה הכלליים, תוך בחינת קיומו של איזון נאות בין מטרות הכליאה לבין שמירת זכויות הפרט וכבודו האנושי של העצור או האסיר;
- התאמת תנאי המעצר או המאסר במתקן הכליאה לתנאים הקבועים בפקודה ובחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 וכן בתקנות שהותקנו מכוחם, לרבות תקנות בתי הסוהר (תנאי מאסר), התש"ע-2010, ותקנות סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) (תנאי החזקה במעצר), התשנ"ז-1977, בהתאמה;
- ביקורת מדגמית של אסמכתאות הכליאה המשמשות בסיס משפטי למאסר או למעצר;
- תנאי תאי הבידוד וההפרדה, המרפאה, מקומות העבודה ואגפי המעברים, אם ישנם;
- תנאי השיכון;
- עמדות ההיוועדות חזותית עם בתי המשפט (תקנות סדר הדין הפלילי (היוועדות חזותית) (הוראת שעה), התשפ"ב-2022);
- בתאי ההמתנה בבתי המשפט – תנאי השהייה, דרכי ההגעה של העצור או האסיר לבית המשפט, המזון המסופק ביום הדיונים;
- קיום שיחה פרטית עם מספר עצורים או אסירים אותם יבחר השופט המבקר הרשמי, וכן עם עצורים, אסירים או כלואים נוספים אשר יבקשו זאת, לפי שיקול דעתו של השופט המבקר הרשמי (באופן ישיר או באמצעות מנהל מתקן הכליאה).

דו"ח ביקור רשמי

11. א. בתום הביקור יערוך השופט המבקר הרשמי דו"ח בכתב על ביקורו. מוצע לעשות כן בנוסח המצורף כנספח א' לנוהל זה.



בית המשפט העליון
المحكمة العليا

THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE UZI VOGELMAN

DEPUTY AND ACTING PRESIDENT

القاضي عوزي فوجلמן

النائب والقائم بأعمال الرئيس

השופט עוזי פוגלמן

המשנה וממלא מקום הנשיא

ב. בתוך 30 ימים מיום עריכת הביקור, על השופט המבקר הרשמי להעביר את הדו"ח לרפרנט, בכתובת המייל הייעודית לכך בלשכת היועץ המשפטי של מערכת בתי המשפט:

bikurrishmi@court.gov.il

ג. הרפרנט יעביר את הדו"ח, לפי העניין, לבעלי התפקידים הרלוונטיים בייעוץ המשפטי בשירות בתי הסוהר, משטרת ישראל, שירות הביטחון הכללי, צבא הגנה לישראל, הנהלת בתי המשפט וכל גורם אחר רלוונטי, לפי העניין, ויבקש מבעלי התפקיד המפורטים לעיל למסור התייחסותם לדו"ח הביקור תוך 30 ימים. ד. התייחסות בעלי התפקיד תועבר על ידי הרפרנט לידיעת השופט המבקר הרשמי עם קבלתה.

מסירת או פרסום הדו"חות בהתאם לבקשות חופש המידע

12. בהתאם לסעיף 11 להנחיית היועץ, אין מניעה מכוח חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 למסור את דו"ח הביקור, ככל שנדרש, בכפוף לחריגים הקבועים בחוק האמור, כגון פרטיות וטעמים של בטחון המדינה.
13. לשם כך, הרפרנט יגבש נוסח מותמם של הדו"ח, אותו ניתן יהיה למסור או לפרסם בהתאם לבקשות חופש מידע. הקביעה אילו מחלקי הדו"ח חסויים ואילו לא תיעשה על ידי הרפרנט בתיאום עם מרכז הביקורים במחלקת ייעוץ וחקיקה של משרד המשפטים; עם היועצים המשפטיים של שירות בתי הסוהר, המשטרה או הצבא, לפי העניין; ועם היועץ המשפטי של המשרד לביטחון לאומי או משרד הביטחון, לפי העניין. במסגרת התיאום יבקש הרפרנט מכל גורם אשר מבצע השחרה של מידע המצוי בדו"ח לציין לצידה את הסיבה (פרטיות, ביטחון וכדומה).
- לאחר עריכת הנוסח המותמם, יועבר נוסח הדו"ח המותמם לאישור השופט המבקר הרשמי.



בית המשפט העליון
المحكمة العليا

THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE UZI VOGELMAN

DEPUTY AND ACTING PRESIDENT

القاضي عوزي فوجلמן

النائب والقائم بأعمال الرئيس

השופט עוזי פוגלמן

המשנה וממלא מקום הנשיא

14. לאחר קבלת התייחסות בעלי התפקידים המנויים בסעיף 11(ג) לעיל לדו"ח, וככל שנדרש, ניתן יהיה למסור או לפרסם את הדו"ח המותמם, בצירוף תגובת הגורמים האמורים לדו"ח, אם ניתנה.

הוראות כלליות

15. הרפרנט יהיה אחראי על תיעוד כלל הביקורים הרשמיים שנערכו על ידי שופטים במתקני כליאה ובתאי ההמתנה, ויכלול בתיעוד פרטים כמפורט וככל שאלה נמסרו לו: מתקן הכליאה בו התקיים הביקור; מועד הביקור; שם השופט המבקר הרשמי לפי בית משפט; האם היה מלווה מטעם מתקן הכליאה, וככל שכן – זהותו; משך הביקור; האם ביקור פתע או מתוכנן; והאם כלל שיחה עם אסירים.
16. הרפרנט יעביר לנשיא בית המשפט העליון ולמנהל בתי המשפט בסיום כל שנת משפט דו"ח מסכם בדבר הביקורים הרשמיים שנערכו בכל מחוז.
17. הוראת נוהל זו תפורסם באתר האינטרנט של הרשות השופטת.
18. מועד תחילתו של נוהל זה ביום א' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2025) (להלן – יום התחילה). בשנת המשפט התשפ"ה תכנית הביקורים הרשמיים השנתית תחול מיום התחילה.

היום, כ"ג באלול התשפ"ד (26 בספטמבר 2024).


עוזי פוגלמן

ממלא מקום נשיא בית המשפט העליון

4700-2007-2024-012286

נספח א' – דו"ח ביקור רשמי

מתקן הכליאה - שם בית הסוהר/ בית המעצר/ בית המשפט שבו ממוקם תא

ההמתנה: _____

מקום: _____

תאריך הביקור הרשמי: _____

ביקור שתואם מראש / ביקור פתע (מחק את המיותר).

שם השופט המבקר הרשמי ותוארו: _____

מבית המשפט: _____

משך הביקור: _____

מלווה הביקור הרשמי מטעם מתקן הכליאה (שם ותפקיד): _____.

ככל שלא היה מלווה, אנא ציין _____

א. תיאור כללי של בית הסוהר/בית המעצר / מתקן הכליאה/ חדר ההמתנה:

- אוכלוסיית העצורים / האסירים / הכלואים: _____
- תקן הכליאה: _____
- סה"כ עצורים, אסירים ו/ או הכלואים המוחזקים במתקן במועד הביקור: _____
- מספר האגפים וסוגיהם: _____
- ממצאי בדיקה מדגמית של אסמכתאות כליאה: _____

ב. תיאור פתיחת הביקור:

ג. **סיור באגפים** (התרשמות ממצב פיזי – אוורור, שירותים ומקלחות (ככל שיש), תאורה, ריהוט, מספר אסירים בתא, שטח התא, חשמל, תברואה והיגיינה, ציוד אישי לעצורים, אסירים או כלואים):

ד. **מתקנים נוספים, ככל שישנם** (חצר טיולים, מועדון, חדר אוכל, בית כנסת, מרפאה, ספריה, מקום לקבלת מבקרים, חדר פגישות עם עורכי דין):

ה. **תנאים בסיסיים נוספים:**

- שלוש ארוחות ביום, כולל התאמות תזונתיות מתאימות (צמחונים, התאמות רפואיות וכדומה);
- פרסום זכויות וחובות;
- הפרדה בין עצורים לאסירים;
- הפרדה בין קטינים לבגירים;
- אחר

ו. מסגרות טיפול, חינוך ושיקום, ככל שרלוונטי:

ז. בחינת עמדות ההיוועדות חזותית עם בתי המשפט (תקינות העמדות, כמות העמדות, הציוד, התמונה והשמע – האם העצור/ האסיר/ הכלוא רואה ושומע את השופט, הסניגור והנוכחים בדיון):

ח. בתאי ההמתנה בבתי המשפט – תנאי השהייה, דרכי ההגעה של העצור או האסיר לבית המשפט, המזון המסופק ביום הדיונים ;

ט. שיחות פרטניות עם עצורים/אסירים/ כלואים, ככל שהתקיימו:

[illegible]